

Rozlišování savců podle zubních vzorců

Vačnatí 5134-5/4134 (až 52)

Placentálové: 3143-3143 (44)

Zubní vzorce savců podle jednotlivých řádů třídy savců

Hmyzožravci

špičáky menší než řezáky

bělozubka

3 1 1 3 (28)

2 0 1 3

rejsec 30

3123/1113

rejsek 32

3133/2013

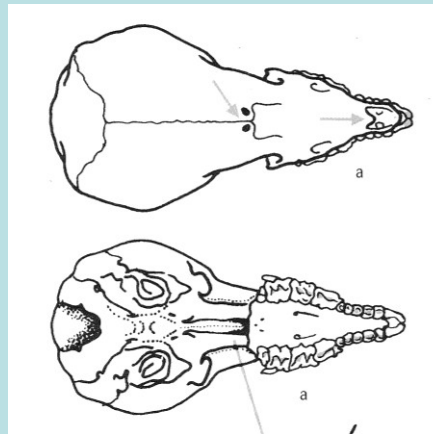
ježek 34

3133/2120

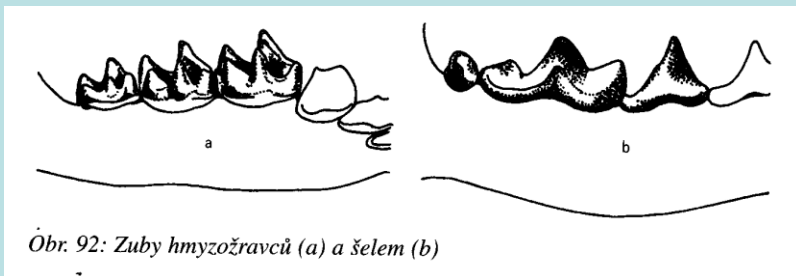
krtek

3 1 4 3 (44)

3 1 4 3

Stoličky hrboľkaté až hrotité

Óbr. 92: Zuby hmyzožravců (a) a šelem (b)

Rejskovití – jařmové oblouky chybí
Krtek – jařmové oblouky tyčinkovité
Ježci – jařmové oblouky normální

Letouni

Mezera mezi řezáky v horní čelisti

Vrápenci – nosní část nápadně zvětšená (výduť),
2 páry řezáků v dolní čel.

(1) 1 2 3 (32)
2 1 2 3

Netopýři – 3 páry řezáků v dolní čelisti

Eptesicus, Vespertilio

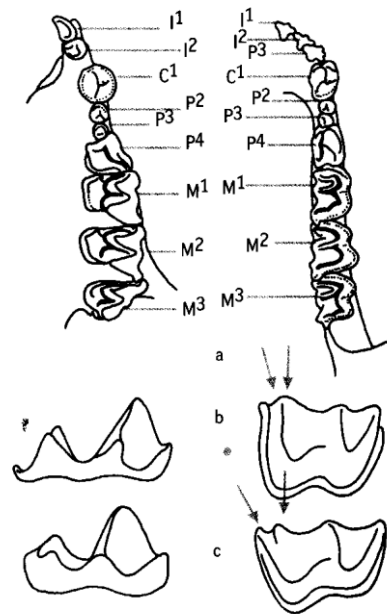
2 1 1 3 (32)
3 1 2 3

Barbastella, Pipistrellus, Nyctalus 34
2123/3123

Plecotus 36

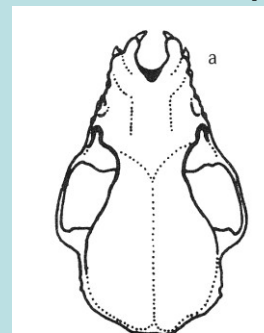
Miniopterus, Myotis

2 1 3 3 (38)
3 1 3 3

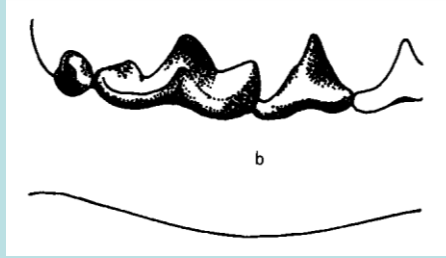
Obr. 99: Zuby netopýřů.
a – uspořádání a označení zubů v horní a dolní čelisti,
b – myodontní typ stoličky,
c – nyktalodontní typ stoličky.

lebka netopýra velkého

Šelmy

špičáky větší než řezáky

rys

3 1 2 1 (28)

3 1 2 1

kočka (30)

3 1 3 1

tchoř (34)

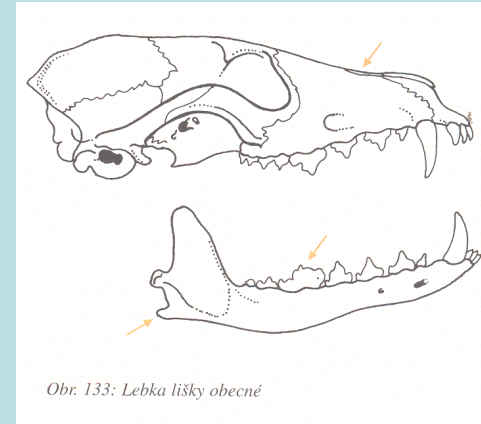
3 1 3 1

vydra(36), jezevec(36-38)

3 1 4 1

3 1 3- 2

kuna (38)

Obr. 133: Lebka lišky obecné

pes, liška

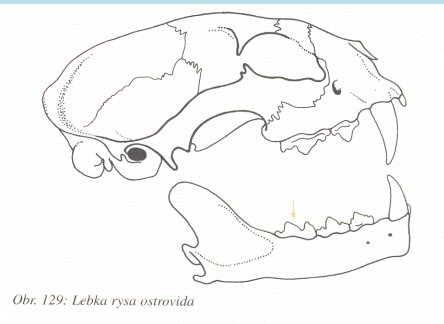
3 1 4 2 (42)

3 1 4 3

Stoličky s tupě hrboľkatým povrchem (hřebenité),
první nápadně velká – **trhák** (čtyři trháky tvoří vždy poslední horní třenák
a první dolní stolička na každé straně)

Vydra: plošší lebka s nízkým sagitálním hřebenem

Jezevec: protáhlejší lebka s vysokým sagitálem

Obr. 129: Lebka rysa ostrovida

Hlodavci

Neúplný chrup – 1 pár řezáků v horní čelisti, velká diastema
(myši a hraboši: **1003-1003** [16]). Standard: 22

Odchytky od standardu:

myšivka (18)

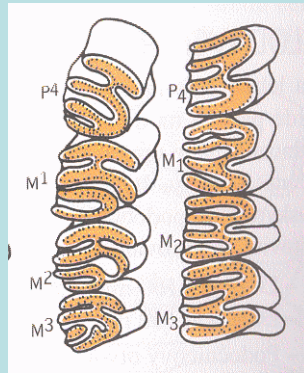
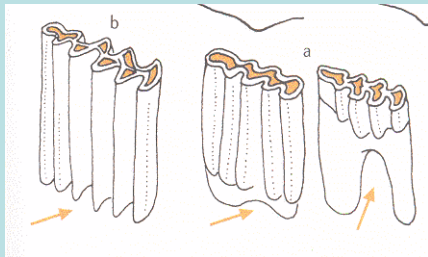
1013/1003

bobr, nutrie, plchové (20)

1013/1013

veverka (22)

1023/1013

Hraboši – hypsodontní stoličky
(vysoké korunky, bez kořenů)

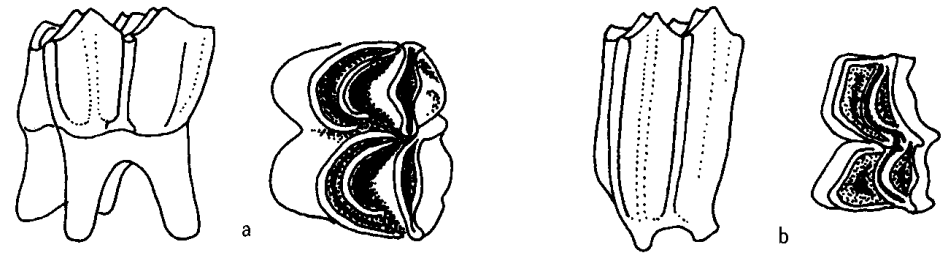

(křeček), myši, krysy – brachyodontní stoličky
(nízké korunky, kořeny)

Sudokopytníci

S. přežvýkaví

Horní čelist bez řezáků

Obr. 146: Chrup (stoličky) přežvýkavců: jelenovití (a), turovití (b)

Jelen	srnec
<u>0 1 3 3</u> (34)	<u>0 0 3 3</u> (32)
3 1 3 3	3 1 3 3

Jelenovití – základy korunek stoliček zvenku viditelné, boční hrany nedosahují k okraji alveol

Turovití – vysoké korunky stoliček s žebrováním, základy ukryté v alveolách

S. nepřežvýkaví

Horní čelist s řezáky, někdy malá diastema, trojhranné špičáky ven

prase
<u>3 1 4 3</u> (44)
3 1 4 3

Bunodontní stoličky – hrbolkovité korunky

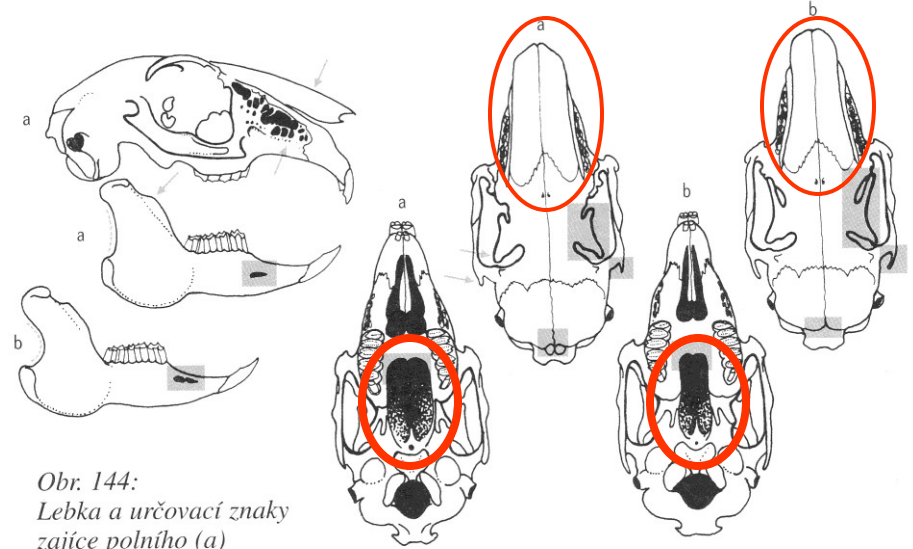
Zajíci

Horní čelist
se dvěma páry řezáků,
podélná rýha v 1. páru, velká diastema

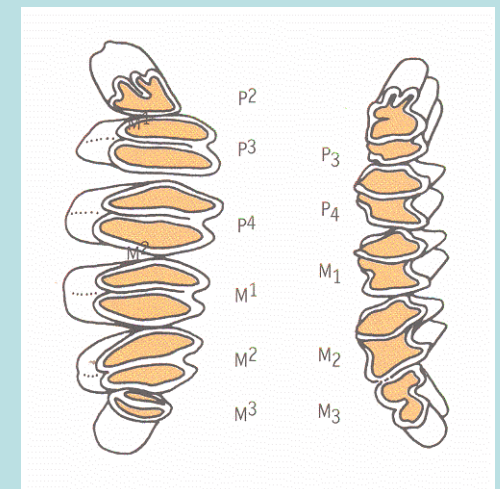
zajíc, králík

2 0 3 3 (28)
1 0 2 3

Příčně lištovitý povrch M a P

Obr. 144:
Lebka a určovací znaky
zajíce polního (a)
a králíka divokého (b)

Lichokopytníci

Nosorožci 24 – 34

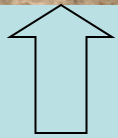
Koně 36 – 44

Tapíři 44

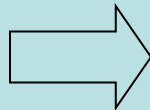
3 0-1 3-4 3
3 0-1 3-4 3

Nález

Výsledek

Úkol (samostatná práce):

**- rozlišit a poznat typy předložených zubů,
případně jejich nositele**

(alespoň rody)

- zaznamenat pro následnou kontrolu

Seznam předložených zubů

1	řezák	prase
2	špičák	prase
3	stolička	prase (bunodontní M)
4	řezák	tur
5	stolička	tur (žebrov. M)
6	řezák	zajíc
7	řezák	potkan
8	stolička	zajíc (lišť. M)
9	stolička	potkan (brachyodont. M)
10	řezák	kočka
11	řezák	pes
12	špičák	kočka
13	špičák	pes
14	stolička	kočka (hřeben. M)
15	stolička	pes (hřeben. M)

Pachatel:

Rozlišování zubů

Poznej typy předložených zubů, případně jejich nositele (alespoň rody)

1.
2.
3.
4.
5.

Rozlišování savců podle zubního vzorce

6.
7.
8.
9.
10.